

нансової системи к увеличению количества резервних валют и создание новых финансовых центров. Это позволит организовать финансовые противовесы, адекватные механизмы институционального сдерживания, локализовать отрицательные последствия ажиотажных резонансных процессов [1, 2].

Список использованных источников

1. Громов В. И. Резонансные процессы в социально-экономических системах: концептуальный подход / В. И. Громов // Экономика и математические методы. – Москва. – 2013. – № 2. – С. 128–133.
2. Громов В. И. Резонансные процессы в экономике: методологический подход / В. И. Громов // Белорусский экономический журнал. – 2009. – № 2 (47). – С. 119–128.

Т. Є. Іщейкін, асистент
ПУЕТ, м. Полтава

СУЧАСНІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ВНУТРІШНЮ ТОРГІВЛЮ УКРАЇНИ

Глобалізація (англ. *globalization*) являє собою процес все-світньої *економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації*. У вулчому розумінні – перетворення певного явища на планетарне, таке, що стосується всієї Землі. Головними наслідками глобалізації є *міжнародний поділ праці, міграція в масштабах усієї планети капіталу, людських та виробничих ресурсів, стандартизація законодавства, економічних та технічних процесів*, а також зближення культур різних країн. Це об'єктивний процес, який носить системний характер, тобто охоплює всі сфери життя *суспільства*. В результаті глобалізації світ стає більш зв'язаним і залежним від усіх його суб'єктів. Відбувається збільшення як кількості спільних для груп держав проблем, так і кількості та типів інтегрованих суб'єктів. Глобалізація як будь-яке явище має як позитивні та і негативні наслідки. До позитивних наслідків можна віднести створення єдиної глобальної інформаційної мережі (Інтернет), розвиток сучасних засобів зв'язку та комунікацій (смартфони, нетбуки, планшети та інші електронні гаджети), створення наднаціональних інтеграційних

об'єднань (Європейський Союз, NAFTA, ASIAN, ЮНКТАД та ін.), що дає змогу ліквідувати міжнаціональні бар'єри та між-державні кордони для вільного пересування капіталу, технологій та трудових ресурсів, високих темпів зростання НТП та світової економіки. Негативними наслідками глобалізації анти-глобалісти вважають збільшення соціальної нерівності, зникнення традиційного суспільного устрою (доморобництва), забруднення та деградацію довкілля, зростання безробіття у розвинутих країнах через перенесення виробництва з Західних країн до країн Третього світу (зادля зменшення собівартості кінцевої продукції), вплив на культуру, звичаї та традиції народів світу (американізацію або Макдональдизацію).

Насьогодні глобалізація охоплює практично всі сфери суспільної діяльності, включаючи *політику, ідеологію, культуру, спосіб життя*, самі умови існування людства. Глобалізація проявляється у таких процесах: зміцнення зв'язків між найвіддаленішими куточками планети, небувале поширення по всій планеті ідей та *інформації*, технологій, культури, ціннісних орієнтацій, способу життя, поведінки; виникнення спільних для світового співтовариства проблем, процес зростання загальнолюдських інтересів у всіх сферах людського буття, стертя граней між місцевими й всепланетарними подіями, зростаюча інтенсивність взаємозв'язків у сфері *торгівлі, фінансів, міграції населення* в наслідок розвитку всеосяжних систем *транспорту та комунікації*; Світові глобалізаційні процеси мають значний вплив і на внутрішню торгівлю України. З розвитком Інтернет технологій (поява високошвидкісних мобільних Інтернет мереж 3G, LTE, бездротового Інтернет зв'язку WI-FI та інш.) набирають обертів Інтернет торгівля та електронна комерція. Адже через Інтернет-магазин покупець має можливість ознайомитись з необхідним йому товаром в будь-який зручний для нього час та розрахуватися за покупку за допомогою електронного гаманця навіть не виходячи з власної домівки, що дає йому змогу зекономити власний час та гроші (ціни в інтернет-магазинах, як правило, дешевші). За попередні три роки зростання обороту роздрібної торгівлі відбувалося найвищими темпами порівняно з

іншими видами економічної діяльності української економіки (у 2011 році – на 9,8 відсотка, у 2012 році – на 14,8 відсотка, у 2013 році – на 15,9 відсотка). Надходження до державного та місцевих бюджетів коштів від сплати податків і зборів підприємствами сфери торгівлі становило у 2010 році 16,8 млрд грн, у 2011 році – 19,9 млрд грн, у 2012 році – 27,2 млрд грн, у 2013 році – 30,7 млрд грн. Площа торговельних об'єктів збільшилася за вказаний період в цілому на 16 відсотків, а в містах – на 18,9 відсотка, завдяки відкриттю нових великих магазинів. Чисельність працівників у сфері торгівлі та ресторанного господарства зросла на 17,7 відсотка з 601,3 до 707,7 тисяч осіб. Середньомісячна заробітна плата у сфері торгівлі зросла в 1,7 раза. Приріст прямих іноземних інвестицій у сферу торгівлі за цей період склав 1,7 млрд грн. Разом з тим, незважаючи на позитивні тенденції розвитку галузі торгівлі, залишилися ряд не вирішених проблем, які перешкоджають сталому розвитку внутрішньої торгівлі в Україні. Зберігається тенденція до зменшення кількості підприємств – юридичних осіб (з 30,7 тисяч у 2009 році до 26,9 тисяч у 2013 році), що здійснюють діяльність у сфері роздрібно торгівлі та ресторанного господарства у зв'язку з переходом до оподаткування за спрощеною системою. Високим є рівень тіньового обороту (за методом «витрати населення – роздрібний товарооборот» рівень тіньової економіки до офіційного показника валового внутрішнього продукту становить 40 відсотків). Відмічається тенденція нерівномірного розміщення торговельних об'єктів у містах. Закриття існуючих та відкриття нових торговельних об'єктів відбувається стихійно, без урахування планування населених пунктів та норм забезпечення торговельною площею. Зменшилася кількість об'єктів роздрібно торгівельної мережі в сільській місцевості, особливо у віддалених та малодоступних районах. На сьогоднішній день стратегічними цілями розвитку внутрішньої торгівлі України є: задоволення потреби населення, зокрема малозабезпечених верств, у високоякісних товарах та послугах, запобігання необґрунтованому зростанню цін на споживчому ринку, в тому числі на соціально значущі продовольчі товари; запровадження су-

часних стандартів торговельного і побутового обслуговування; розвиток конкуренції у сфері оптової та роздрібної торгівлі; оптимізація і структурна перебудова торговельної мережі; урегулювання відносин, пов'язаних з організацією та функціонуванням роздрібних ринків, створення умов для продажу сільськогосподарської продукції безпосередньо її виробниками; удосконалення системи показників статистичного спостереження за діяльністю підприємств торгівлі; поліпшення іміджу робітничих професій у сфері торгівлі та послуг, удосконалення системи підготовки спеціалістів вищими та професійно-технічними навчальними закладами; налагодження соціального діалогу між громадськими, профспілковими об'єднаннями, організаціями роботодавців у сфері торгівлі, центральними та місцевими органами виконавчої влади.

Слід зауважити, що прийняття Закону «Про внутрішню торгівлю» надасть можливість реалізувати поставлені цілі та сприятиме упорядкуванню торговельної діяльності, забезпечить скоординовану діяльність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, дозволить створити конкурентне середовище, залучити інвестиції у сферу внутрішньої торгівлі, підвищити рівень та культуру торговельного обслуговування населення і захисту прав споживачів.

Список використаних джерел

1. Богатуров А. Системная история международных отношений в 2 томах / А. Богатуров. – М. : НОФМО, 2004. – 2087 с.
2. Буряк В. В. Динамика культуры в эпоху глобализации: ноосферный контекст : монография / В. В. Буряк. – Симферополь : ДИАЙПИ, 2011. – 462 с.
3. Людина і соціум у глобалізованому світі : монографія / Чаплигін О. К., Корабльова Н. С., Дорошкевич А. С., Маркозова О. О. / за ред. проф. Чаплигіна О. К. – Х. : ХНАДУ, 2012. – 340 с.
4. Проект програми розвитку внутрішньої торгівлі на період до 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zhitomir-region.gov.ua/doc/T002.pdf>. – Назва з екрану.